

Korte samenvatting resultaten derde monitor Federatie Opvang Decentralisatie AWBZ juli 2014

De derde monitor over de ervaringen van de lid-instellingen van de Federatie Opvang is in juli 2014 uitgevoerd. De respons op de uitgezette enquête was 60% van de leden van de FO. Hieronder volgt een korte samenvatting van de resultaten

1. Knelpunten

Driekwart van deze leden geeft aan knelpunten te ervaren bij de implementatie van de decentralisatie van AWBZ begeleiding, dagbesteding en inloop ggz naar de Wmo. Zo'n vijftien procent van de leden geeft aan dat er ook knelpunten zijn op het gebied van de decentralisatie van de Jeugdzorg en de Participatiewet. Twee derde van de respondenten is zich aan het voorbereiden op de nieuwe eisen waar de informatie voorziening aan moet voldoen.

2. Invloed op Wmo beleidsplan en verordening

Een ruime meerderheid heeft van de gelegenheid gebruik gemaakt om inspraak te leveren op de Wmo verordening en het concept Wmo beleidsplan. In juli hadden nog niet alle gemeenten deze documenten ter inspraak gereed en voorgelegd. In een enkele gemeente heeft een aanbieder al bewerkstelligd dat de gemeenteraad een motie voor de inzet van cliëntondersteuning heeft aangenomen.

3. Gesprekspartners in gemeente en regio

Vrijwel alle leden melden dat zij in gesprek zijn met gemeente ambtenaren, gemeente raadsleden, Wmo raden en collega-instellingen. Ook cliëntenraden nemen deel aan gesprekken met gemeenten. Opvallend is dat slecht één respondent aangeeft met woningcorporaties te praten over de gevolgen van de decentralisatie. Geen enkele respondent geeft aan dat de zorgverzekeraar of het zorgkantoor bij de gesprekken is betrokken.

4. Zorginkoop en contractering

Vrijwel alle aanbieders melden in gesprek te zijn over de inkoop van begeleiding en dagbesteding voor 2015. Men rapporteert dat de veelheid aan inkoopmodellen (subsidiering, meervoudig onderhands aanbesteden, bestuurlijk aanbesteden, inkoop via hoofd- en onder-aanneming) voor instellingen die met meer gemeenten te maken hebben, heel erg veel tijd kost aan gesprekken en voorbereiding documenten. Soms heeft een

instelling respectievelijk voor opvang, voor begeleiding en voor beschermd wonen in één en dezelfde gemeente met drie soorten inkoop te maken. Een landelijk werkende aanbieder heeft per gemeente een lijst opgesteld op welke wijze wordt aanbesteed, wat door de werkeenheden moet worden aangeleverd, op welke data wie waar aanwezig moet zijn en voor welke data bepaalde gegevens door wie en aan wie aangeleverd moeten zijn.

Het leidt ook tot extra kosten omdat gespecialiseerde expertise (veelal juridisch) moet worden ingehuurd om concept contracten en documenten te kunnen beoordelen.

5. Effecten werkgelegenheid

Een ruime meerderheid van de respondenten geeft aan dat er effecten zullen zijn. Vaker noemt men het niet verlengen van tijdelijke contracten. Nieuwe medewerkers wordt uitsluitend een contract voor bepaalde tijd geboden. Vacatures die door natuurlijk verloop ontstaan worden in toenemende mate niet meer ingevuld. Ook is sprake van interne herplaatsing van medewerkers met een vast contract om tussentijdse vacatures op te vangen. Een enkele instelling geeft aan te verwachten dat in 2016 gedwongen ontslagen zullen vallen. Ook geven enkele instellingen aan meer met vrijwilligers te gaan werken en ook meer medewerkers met een lagere opleiding te zullen inzetten.

6. Effecten voor cliënten

Bepaalde typen zorgen veranderen van karakter. In Utrecht wordt individuele woonbegeleiding een algemene voorziening. Wat dat precies voor gevolg heeft voor een cliënt met overgangsrecht is nog niet duidelijk. Een enkele instelling meldt de sluiting van een voorziening of locatie. Cliënten zullen te maken krijgen met lager opgeleide begeleiders en vaker ook met vrijwilligers. In een aantal gemeenten gaat begeleiding aan een kortere periode van inzet van zorg worden gebonden. De bedoeling is dan om sneller van een maatwerk- naar een algemene voorziening te kunnen doorstromen.

7. Administratieve lasten

Alle instellingen noemen de explosie van de administratieve lasten. Enerzijds vanwege de zeer tijdrovende inkoopprocedures, anderzijds vanwege de versnippering van informatie eisen. Daarbij wordt bijvoorbeeld het bouwstenenmodel van BMC genoemd dat tot meer administratieve handelingen per cliënt leidt. Ook vanuit Amsterdam is aangegeven dat voor een cliënt die meerdere typen voorzieningen heeft, drie systemen moeten worden gevuld. Voor veel gemeenten wordt aangegeven dat op het moment van het invullen van de enquête (begin juli) de gemeente nog geen informatie kon geven over de eisen aan de administratieve inrichting.

8. Innovatie en kwaliteit

Zo'n 60% procent van de respondenten ontwikkelt nieuwe producten in samenwerking met andere partijen in de gemeente.

Zo'n 80% voorziet gevolgen van de decentralisaties voor de continuïteit en kwaliteit van de zorg.

We zien dat er enerzijds diverse initiatieven zijn om tot innovatie en kwaliteitsverbeteringen te komen en anderzijds diezelfde kwaliteit groot gevaar loopt als gevolg van de inkoopvoorwaarden (tarieven) die de gemeenten hanteren.

9. Overige signalen

Enkele instellingen noemen het vergroten van het aantal schotten doordat de gemeente met meerdere afdelingen werkt om diverse onderdelen van de Wmo (opvang, beschermd wonen, huishoudelijke hulp, begeleiding, dagbesteding, wijkteams) vorm te geven en in te kopen. Deze afdelingen hebben niet altijd onderling contact of afstemming over integrale inzet van voorzieningen.

Een instelling noemt de bestendinging van het knelpunt dat jeugdzorg niet wordt ingezet ten behoeve van kinderen in gezinnen die door een instelling voor maatschappelijke opvang wordt begeleid.

Meerdere instellingen geven aan dat de effecten van de Participatiewet nog niet duidelijk zijn en dat daarover met de gemeente ook nog geen gesprek plaatsvindt.

Meerdere instellingen benoemen de onduidelijkheid die bestaat ten aanzien van de kapitaallasten van beschermd wonen: hoe gaan gemeenten dit regelen. Hetzelfde geldt voor bevoorschotting en de toegang.

10. Illustratie

Eén van de FO leden, Iriszorg, die in een zevental centrumgemeenten en regio's in Gelderland en Flevoland actief is, heeft een brief geschreven aan de centrumgemeenten met vragen die zij graag beantwoord willen zien om per 1-1-2015 zorg te kunnen leveren aan cliënten. De conceptbrief is bijgevoegd ter illustratie.